

Wykład 4 – część pierwsza

Diagramy UML 2 – część druga

Na podstawie

UML 2.0 Tutorial

[http://sparxsystems.com.au/resources/
uml2_tutorial/](http://sparxsystems.com.au/resources/uml2_tutorial/)

Dwa rodzaje diagramów UML 2

Diagramy UML modelowania strukturalnego

- *Diagramy pakietów*
- *Diagramy klas*
- **Diagramy obiektów**
- **Diagramy mieszane**
- **Diagramy komponentów**
- **Diagramy wdrożenia**

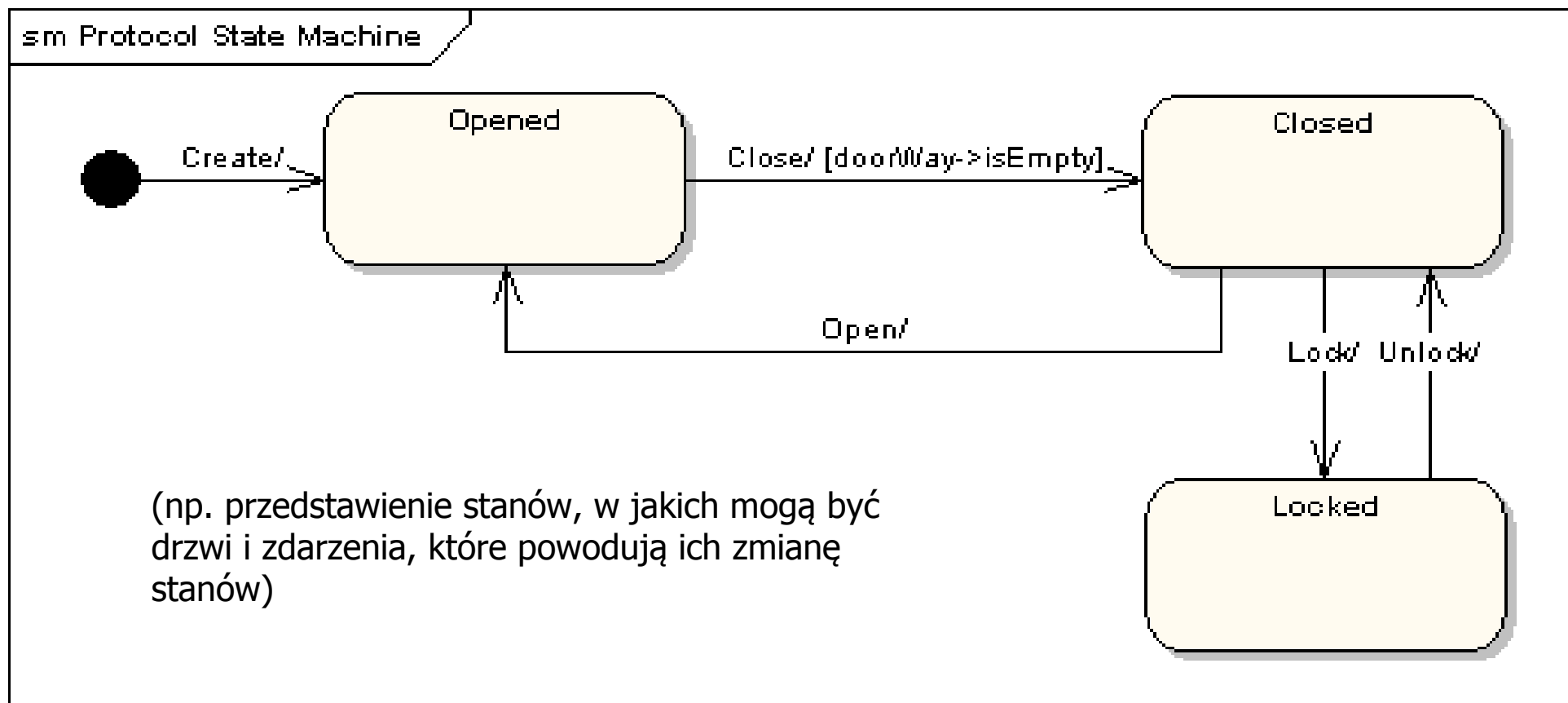
Diagramy UML modelowania zachowania

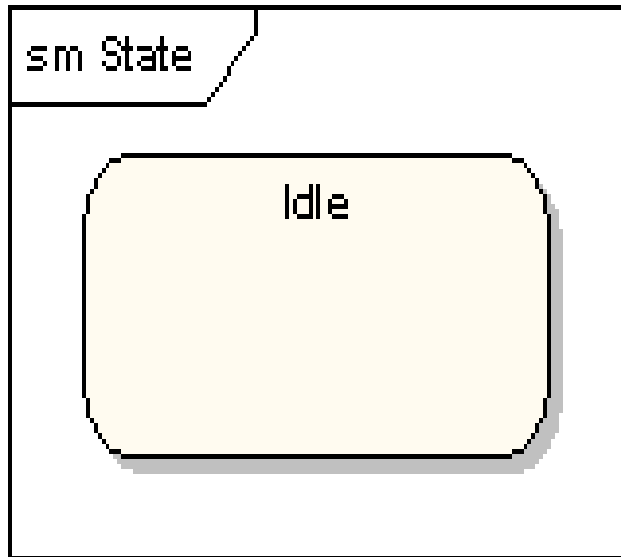
- *Diagramy przypadków użycia*
- *Diagramy aktywności*
- *Diagramy stanów*
- **Diagramy komunikacji**
- *Diagramy sekwencji*
- **Diagramy czasu**
- **Diagramy interakcji**

Diagramy stanów

Diagram stanu opisuje zmiany stanu obiektu, podsystemu lub systemu pod wpływem działania operacji - jest szczególnie przydatny, gdy zachowanie obiektu jest złożone. Przedstawia on **maszynę stanów** jako przepływ sterowania między stanami.

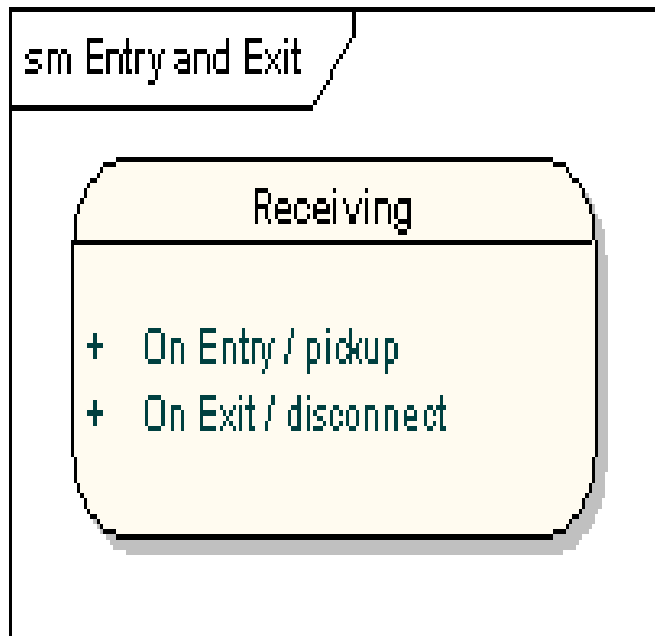
Diagram stanów jest grafem złożonym z wierzchołków i krawędzi: wierzchołkami są stany (prostokąty o zaokrąglonych rogach), krawędziami są przejścia (strzałki).

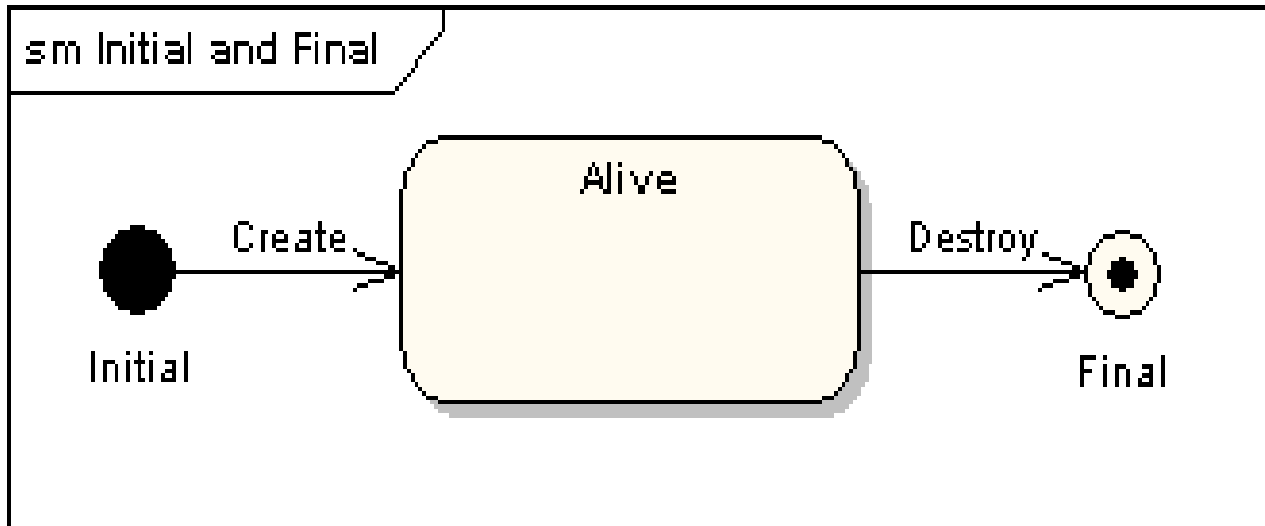
Stan jest okolicznością lub sytuacją, w jakiej znajduje się obiekt

- jest rezultatem poprzedniej aktywności
- spełnia jakiś warunek
- jest określony przez wartości własnych atrybutów i powiązań do innych zadań
- wykonuje pewne czynności
- czeka na jakieś zdarzenie

• **Nazwa** - unikatowy ciąg znaków brak nazwy dla stanu anonimowego

• **Akcje wejściowe** (entry) i **wyjściowe** (exit) - akcje wykonywane odpowiednio przy wejściu do stanu i przy wyjściu)

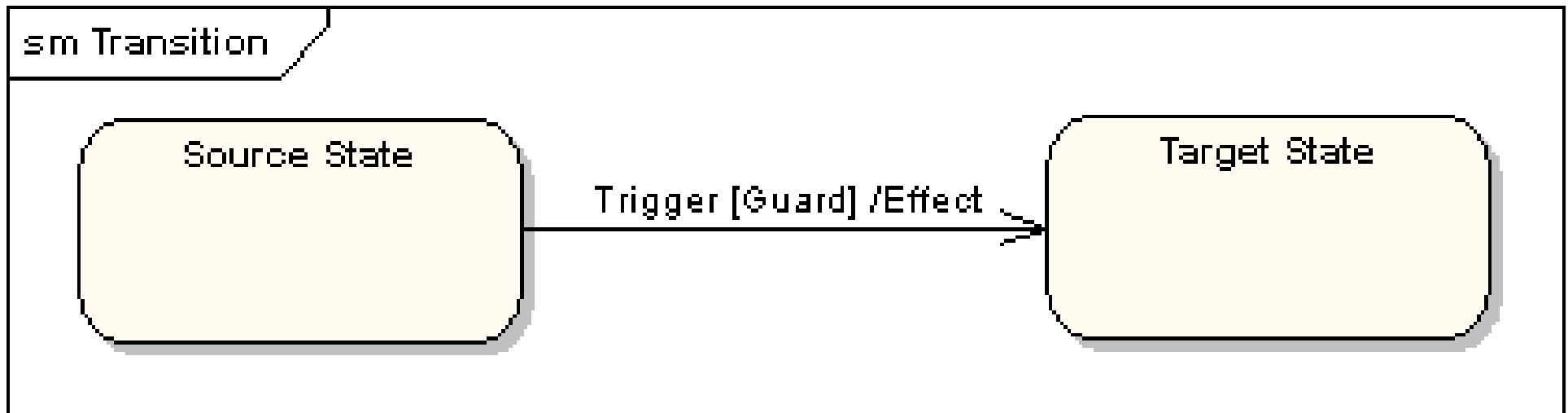

Stan początkowy

(Initial) – może być tylko jeden stan początkowy

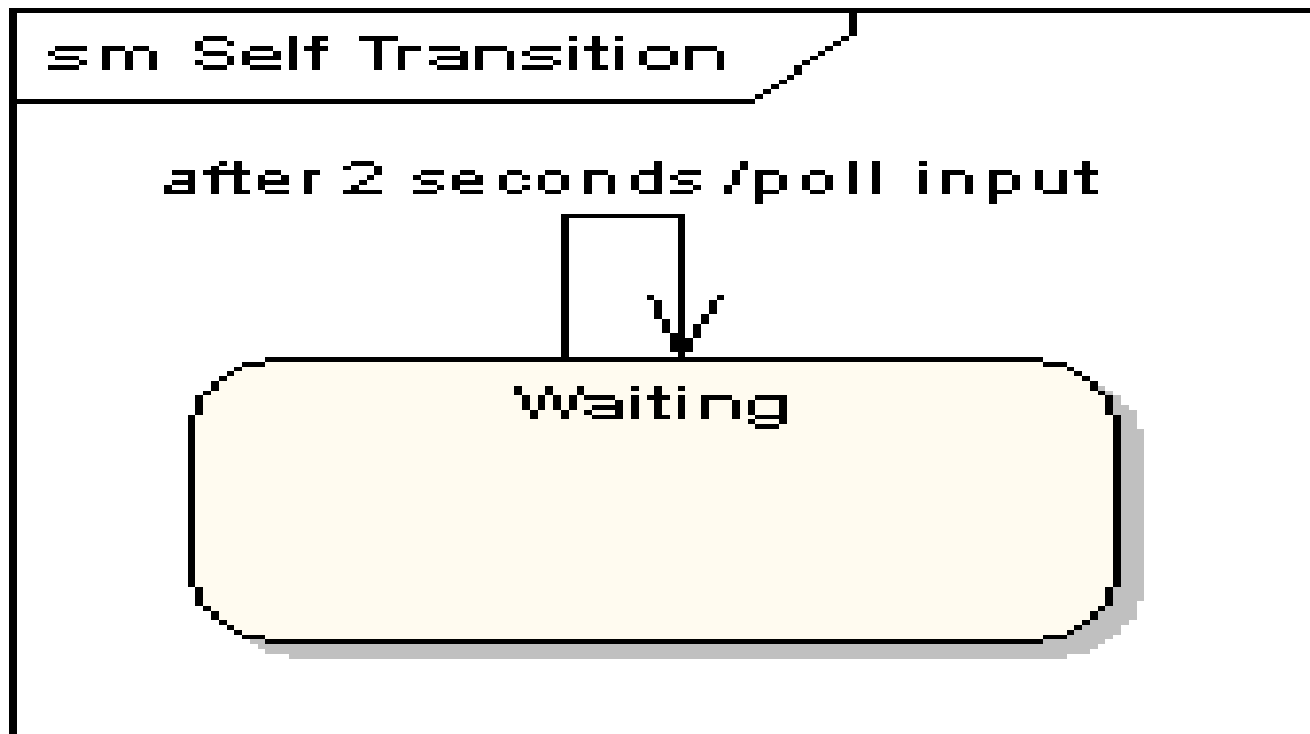
Stan końcowy

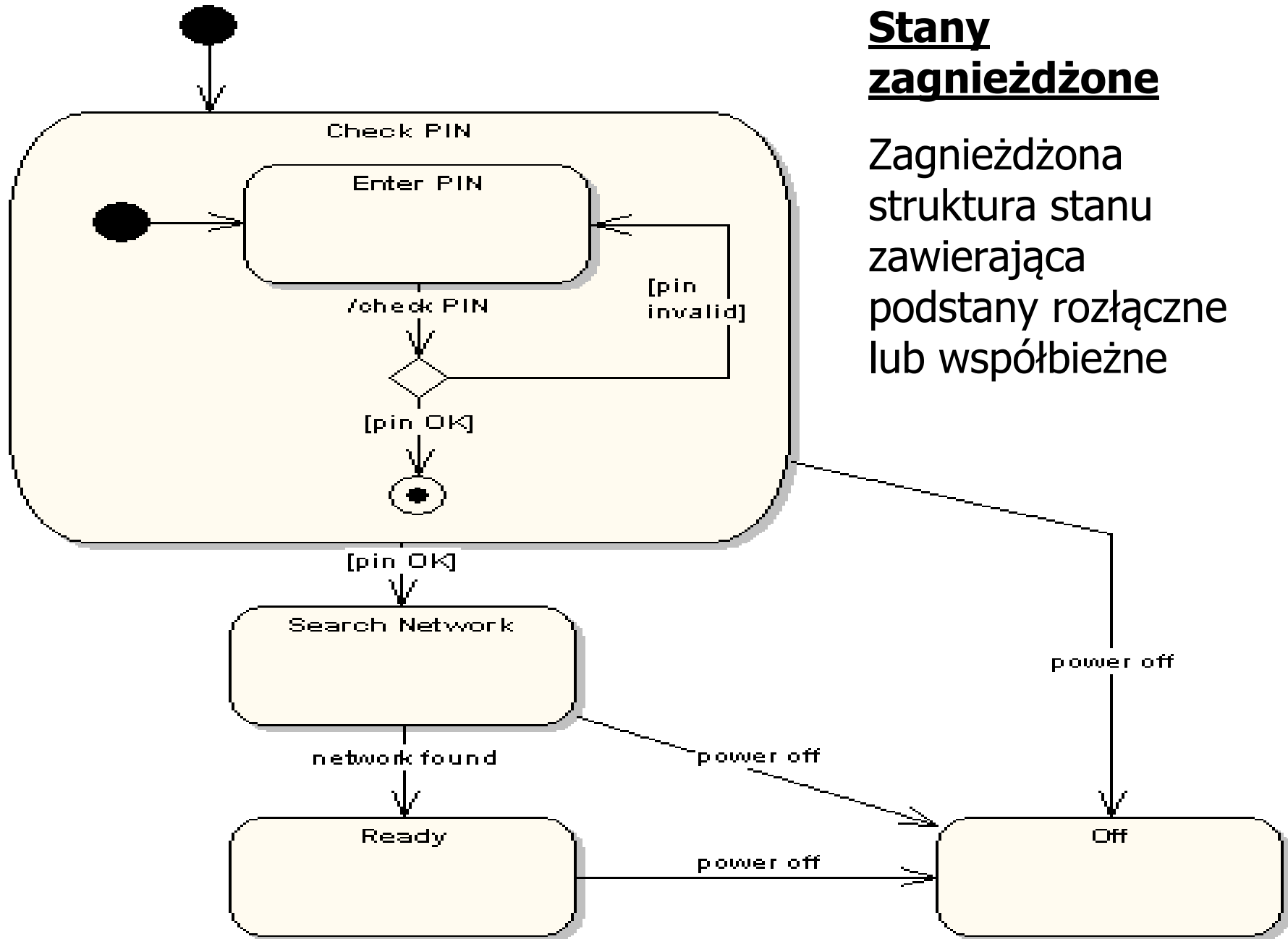
(Final) – może być kilka stanów końcowych

Przejsie (transition) jest związkiem między dwoma stanami, który wskazuje, że np. obiekt znajdujący się w pierwszym stanie wykona pewne **akcje (Effect)** i przejdzie do drugiego stanu, ilekroć zaistnieje określone **zdarzenie (Trigger)** i będą spełnione określone **warunki (Guard)**.

Przejście własne jest związkiem między tym samym stanem, który wskazuje, że np. obiekt znajdujący się w pewnym stanie wykona pewne **akcje** i powróci do tego samego stanu, ilekroć zaistnieje określone zdarzenie i będą spełnione określone warunki.

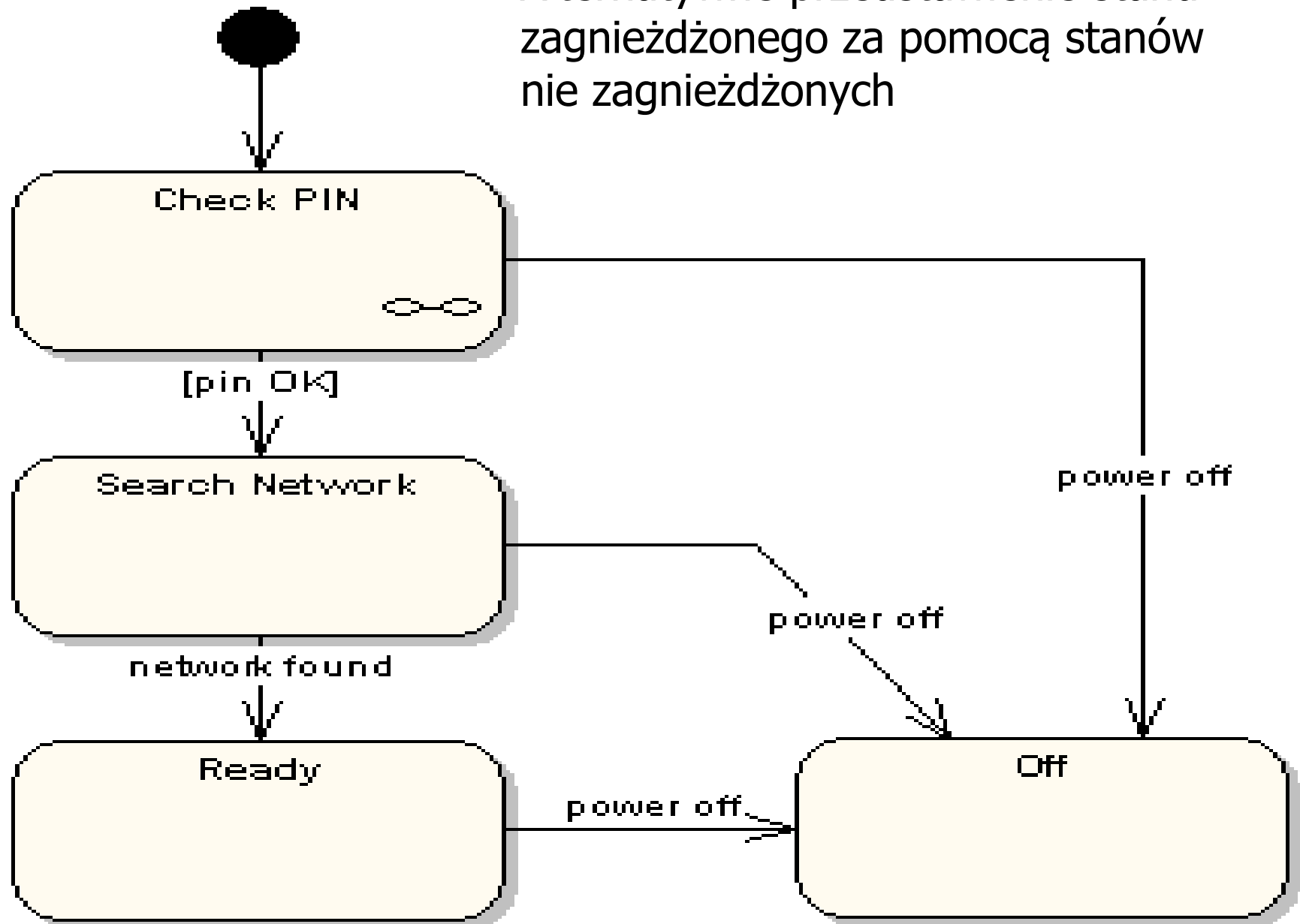

Stany zagnieżdżone

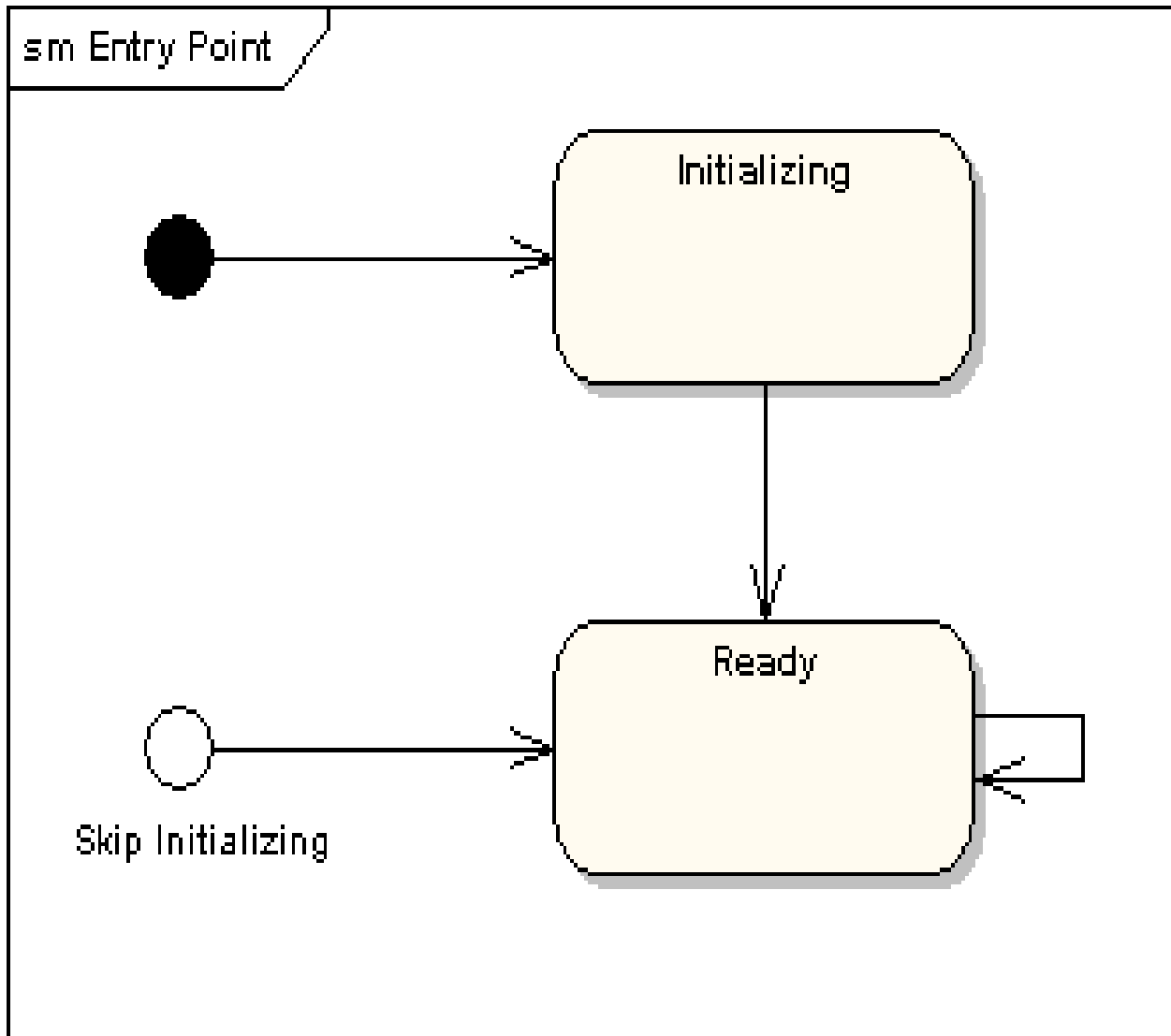
Zagnieżdżona struktura stanu zawierająca podstany rozłączne lub współbieżne

sm Composite

Alternatywne przedstawienie stanu zagnieżdżonego za pomocą stanów nie zagnieżdżonych

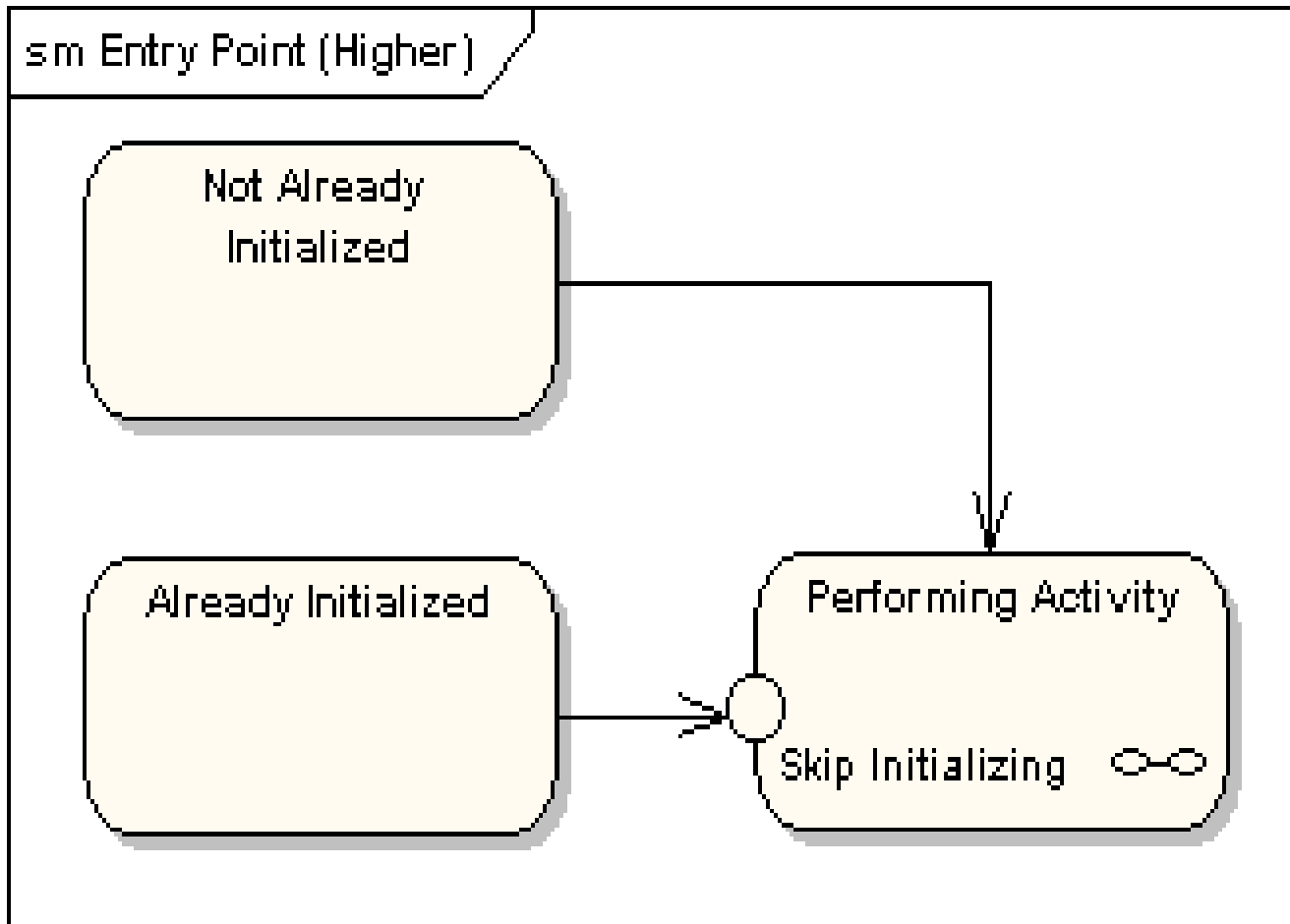

Entry point –

wskazanie różnych stanów początkowych (Initial) obiektu:

- rozpoczęcie stanu z inicjalizacją (normalne)
- bez inicjalizacji (wyjątkowe)

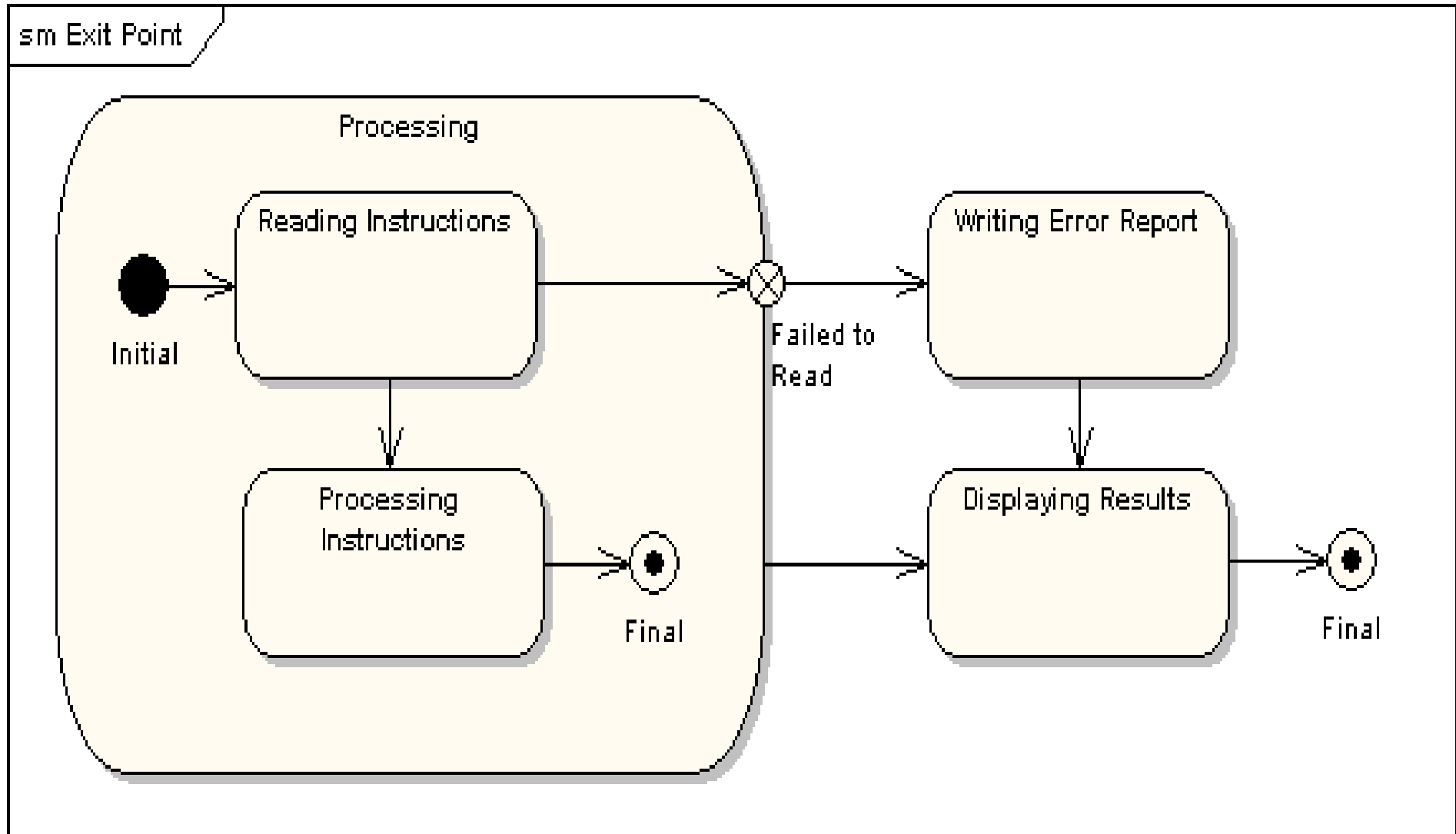

Entry point –

szczegółowy model startu (z poziomu wyższego na poziom niższy), czyli wskazanie różnych stanów początkowych obiektu:

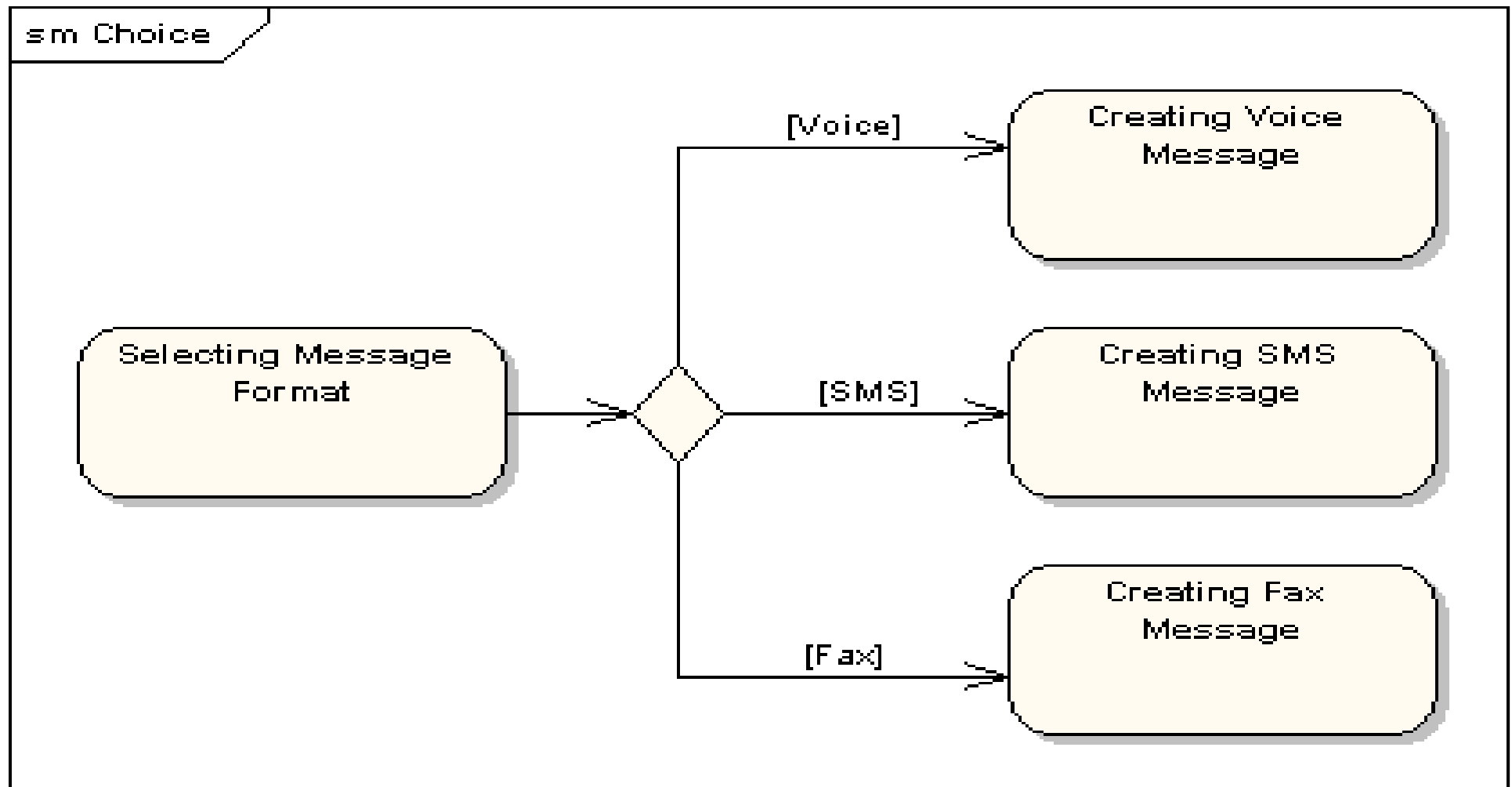
- rozpoczęcie stanu z inicjalizacją (normalne)
- bez inicjalizacji (wyjątkowe)

Punkt wyjścia – modelowanie osiągnięcia alternatywnych stanów końcowych (Final) przez obiekt

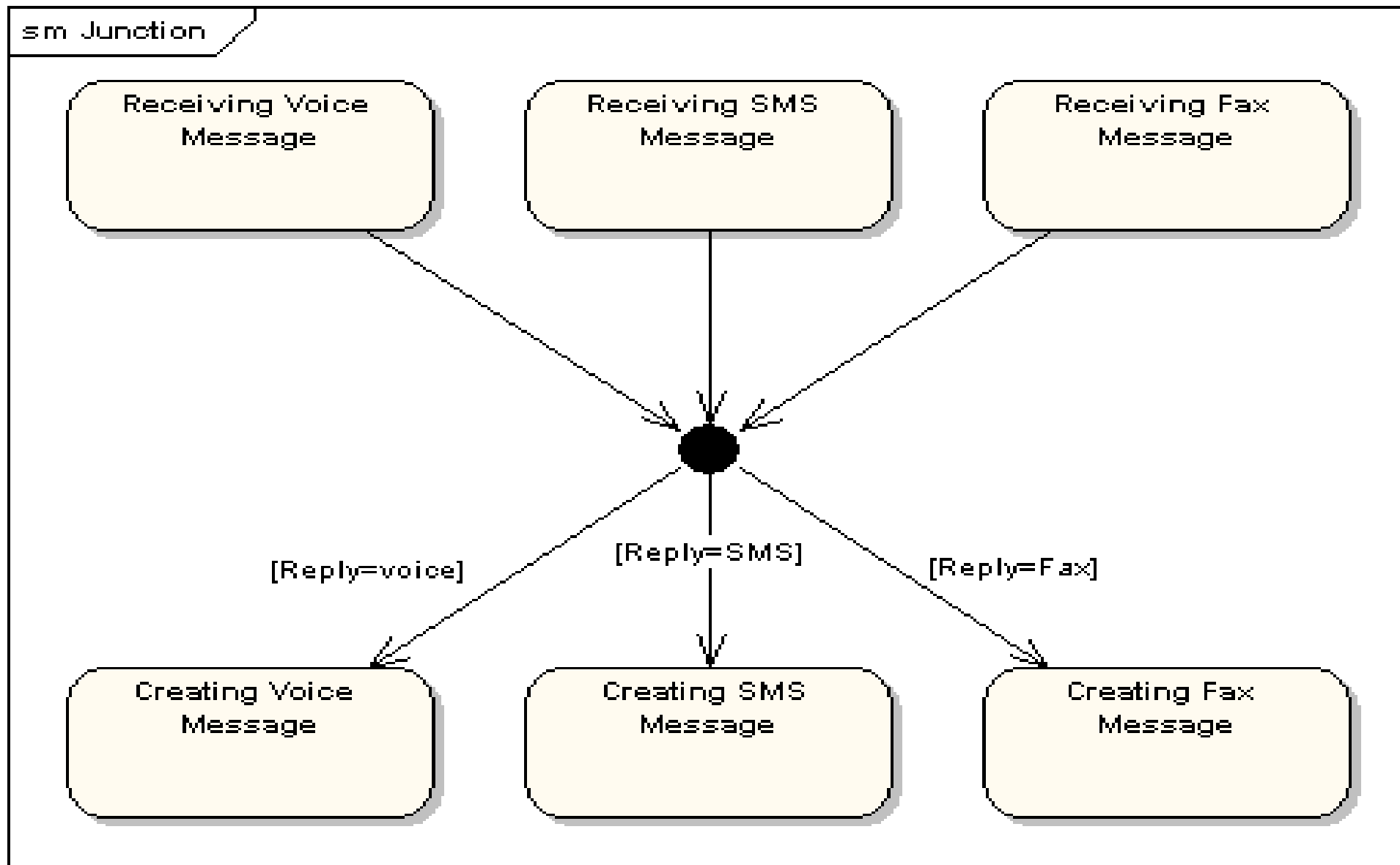

Pseudo stan wyboru:

- Jeden stan początkowy
- W wyniku zdarzenia następuje przejście ze stanu początkowego i na podstawie formatu wygenerowanej wiadomości możliwość wyboru jednego ze stanów wyjściowych

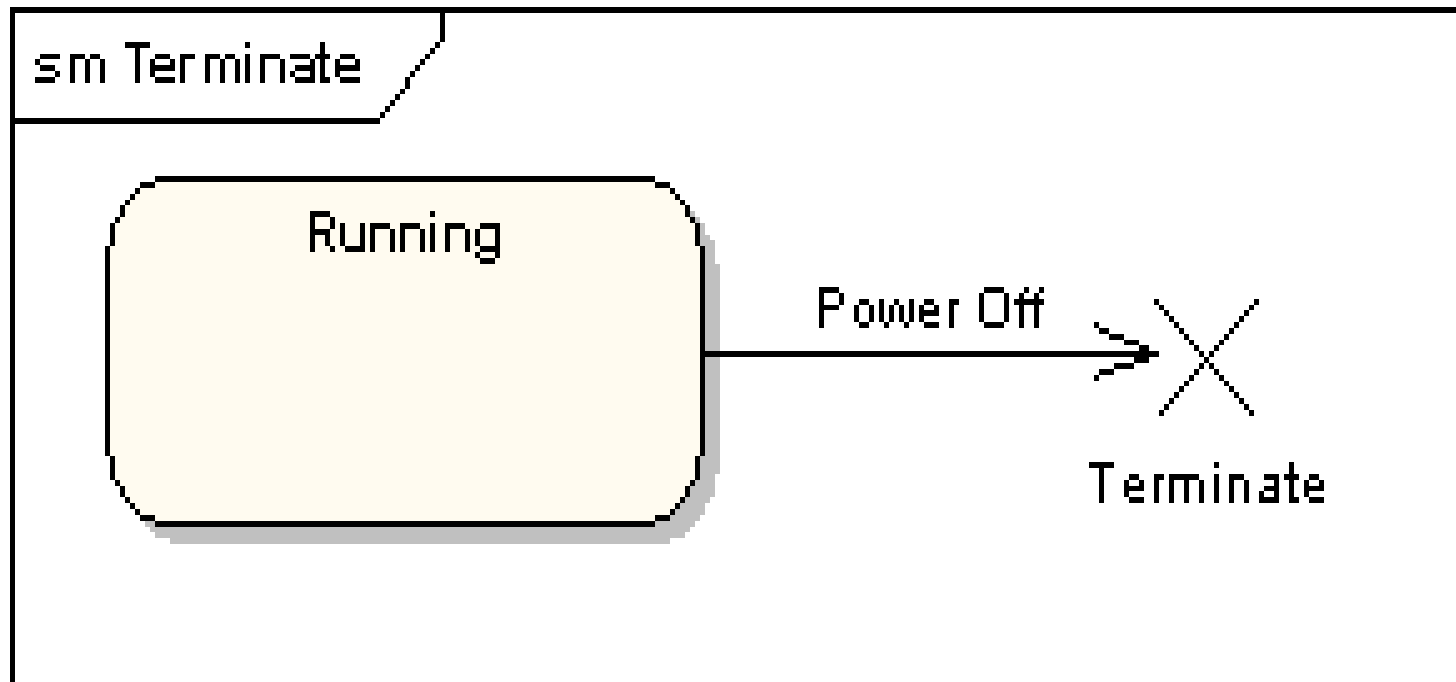

Pseudo stan typu połączenie – możliwości wyboru stanów końcowych po zdarzeniach zachodzących po stanach początkowych

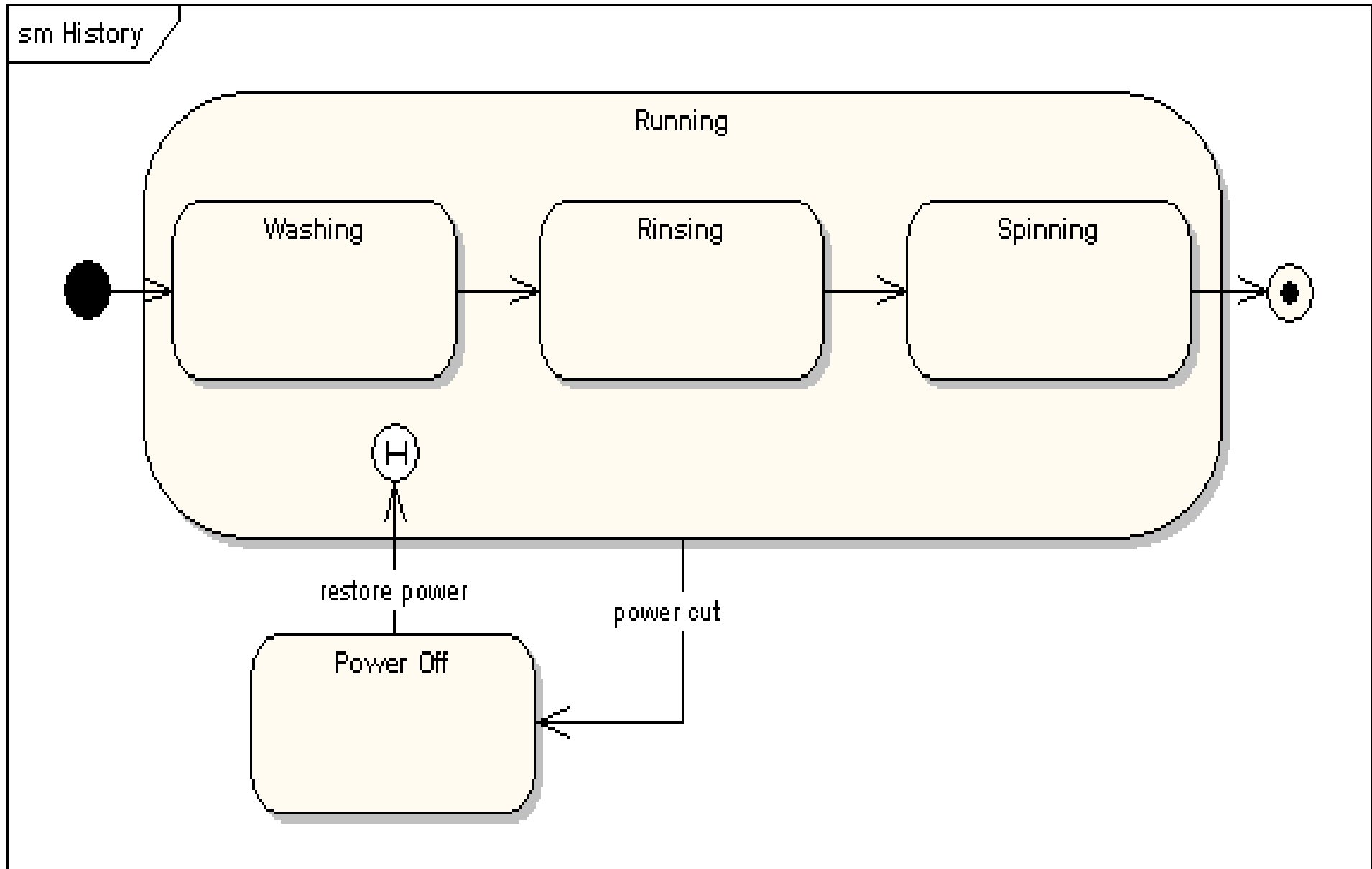

Pseudo stan typu zakończenie

oznacza zakończenie linii życia obiektu

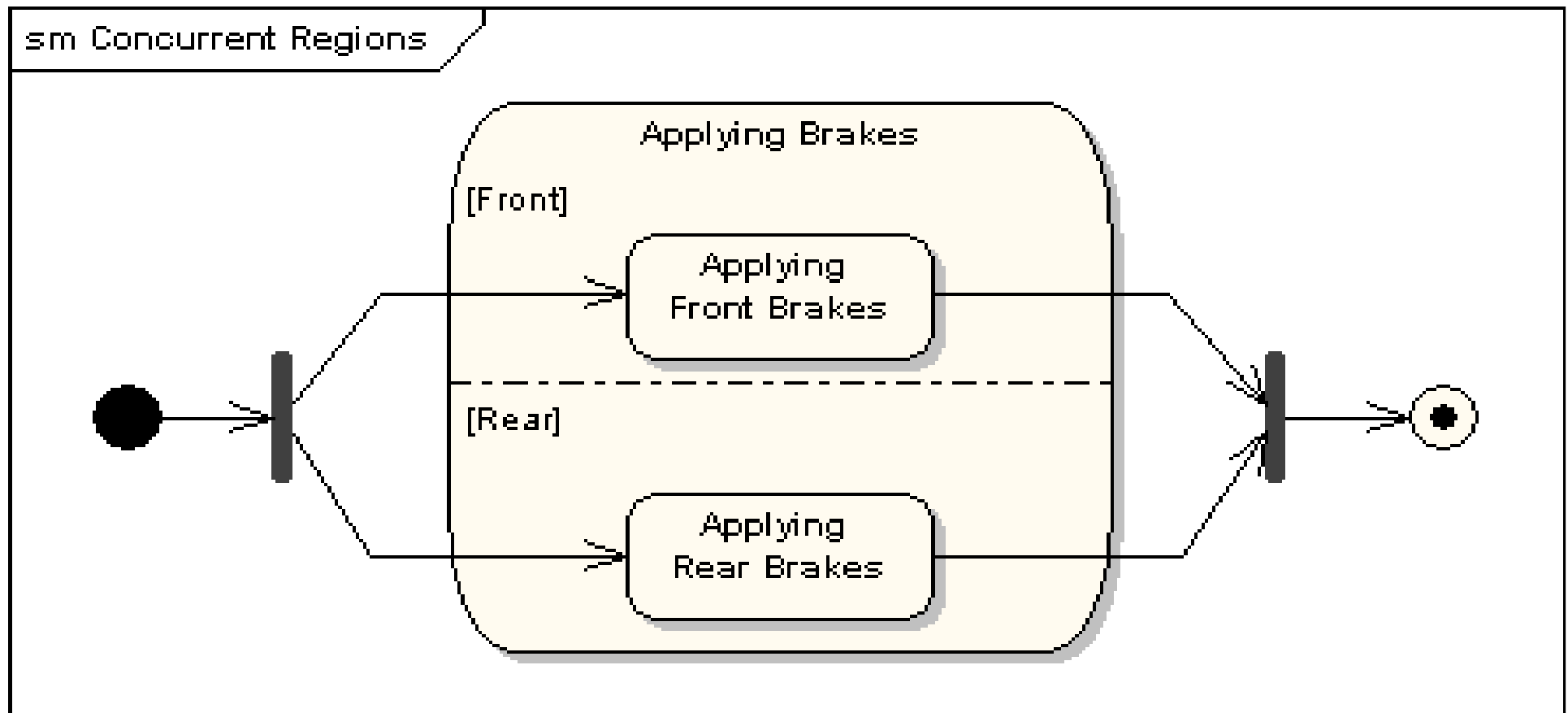

Stany historyczne – przedstawiają stany wcześniejsze (historyczne) przed przerwaniem działania maszyny stanowej (np. w chwili załączenia zasilania maszyna stanowa zmywarki pamięta stan, w którym ma wznowić działanie)

Równoległe podstawy

Stan może być podzielony między równoległe podstawy wykonywane jednocześnie. (np. sterowanie przednimi (front) i tylnymi (rear) hamulcami odbywa się równoległe i musi być zsynchronizowane – wyrażone za pomocą symbolu rozdzielenia na pseudo stany oraz symbolu połączenia pseudo stanów. Równoległe podstawy są używane do modelowania synchronizacji wątków

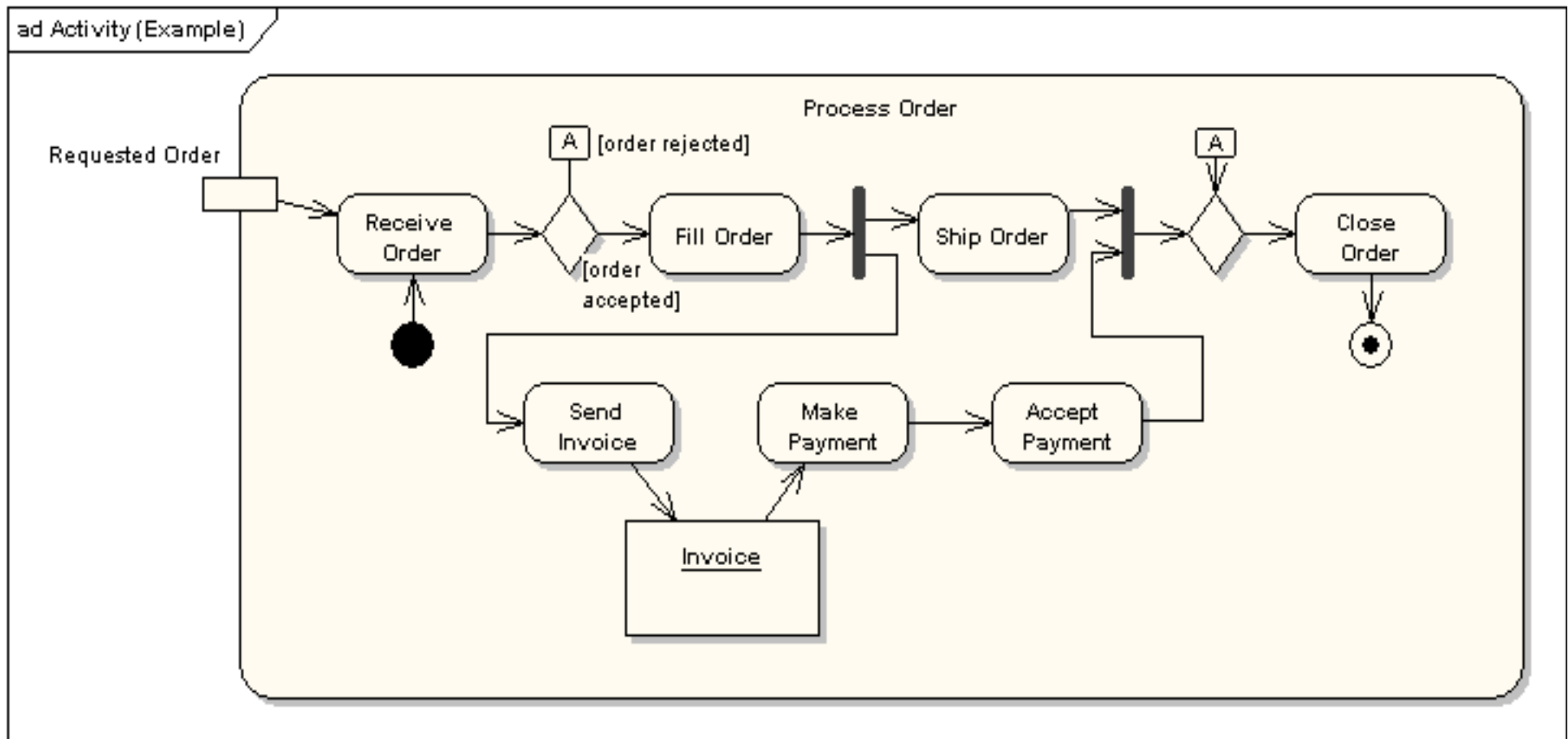

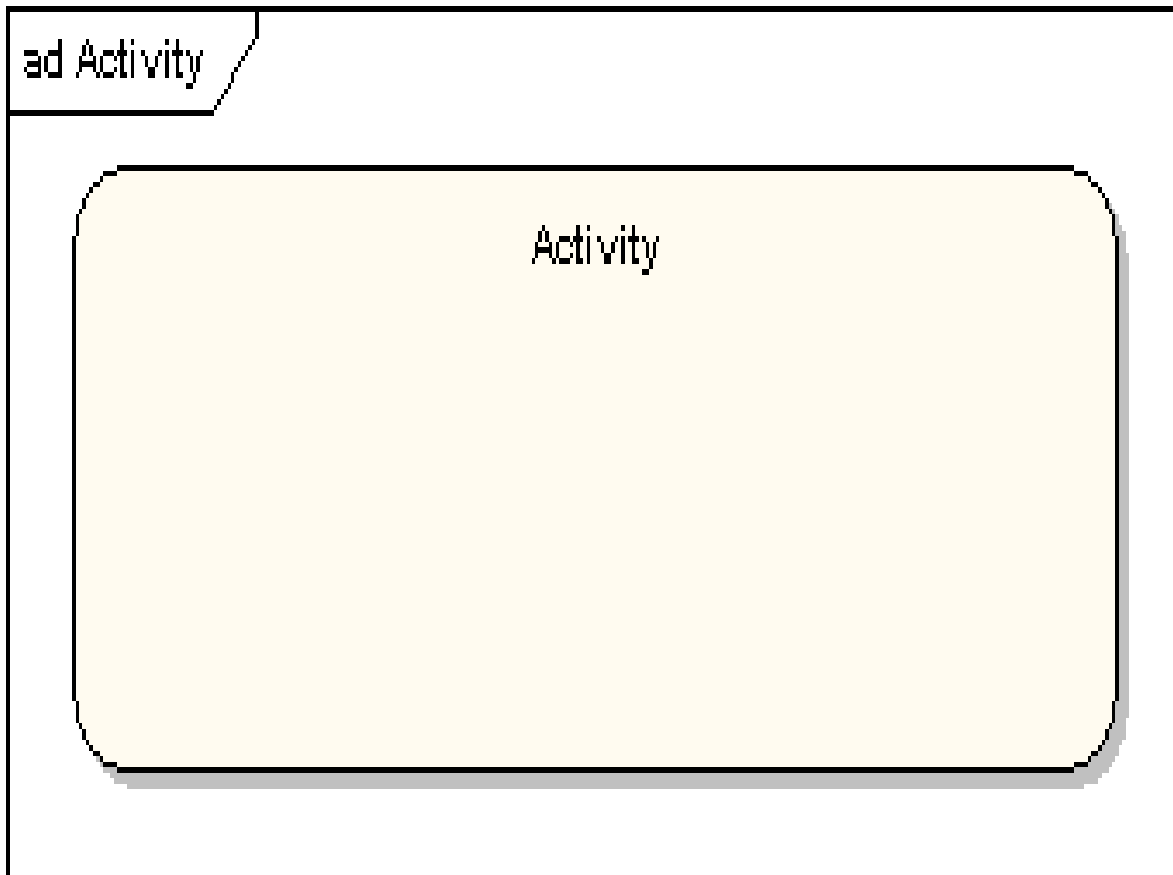

Diagramy aktywności

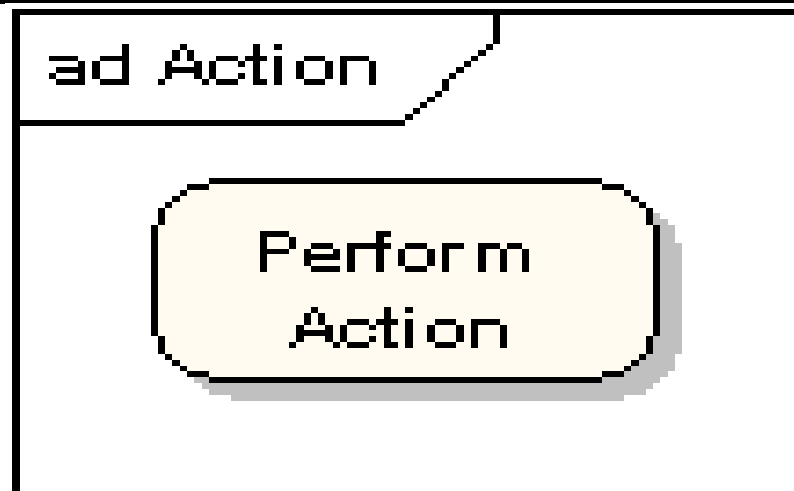
Diagram aktywności jest odmianą diagramu stanu i opisuje interakcje między obiektami.

- **jak** pobierane są operacje,
- **co** operacje wykonują (zmiana stanu obiektu),
- **kiedy** operacje są wykonywane (sekwencje akcji)
- **gdzie** są wykonywane.

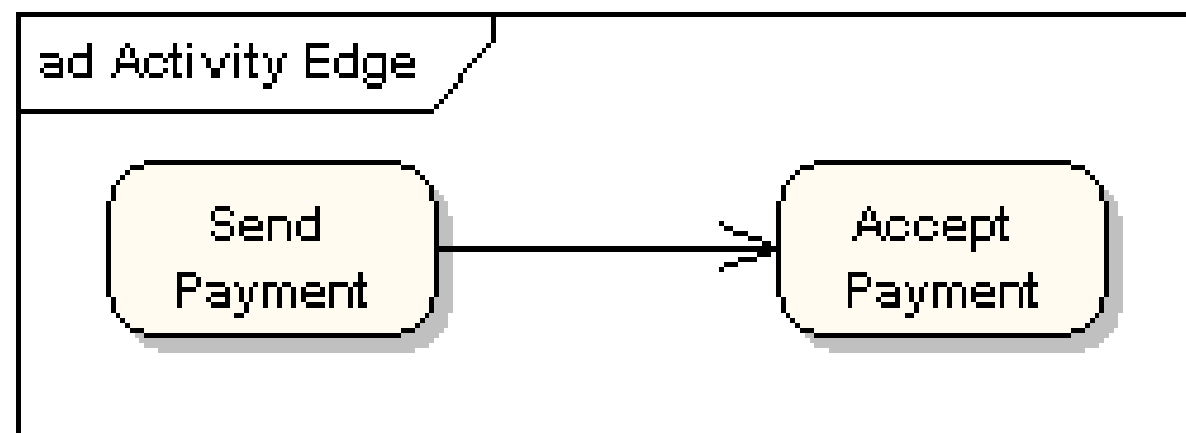
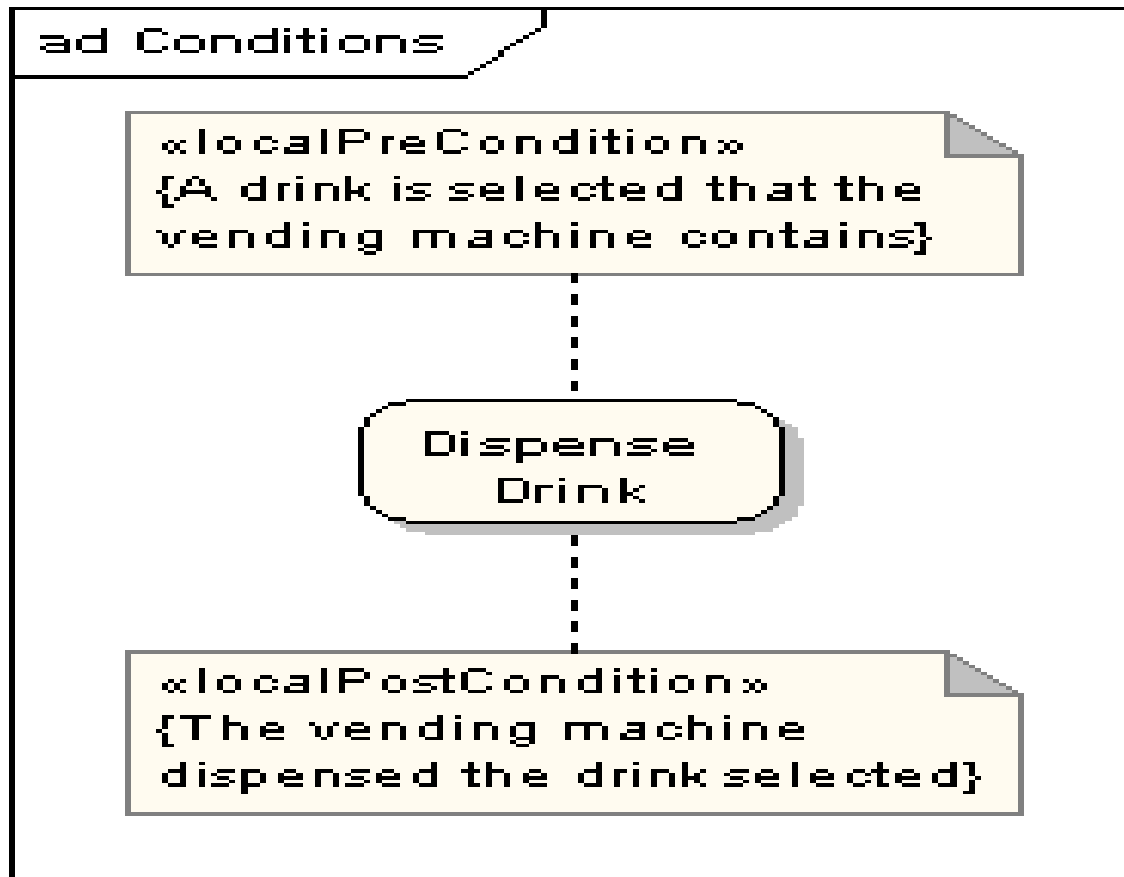

Aktywność- zawiera specyfikację sparametryzowanych zachowań (akcje, przepływ sterowania)

Akcja – elementarny krok aktywności

Ograniczenia akcji:

warunki przed akcją i po akcji

Np.

Warunek przed: Wybór napoju w automacie, jeśli istnieje

Stan: akcja wydania napoju (Dispense drink)

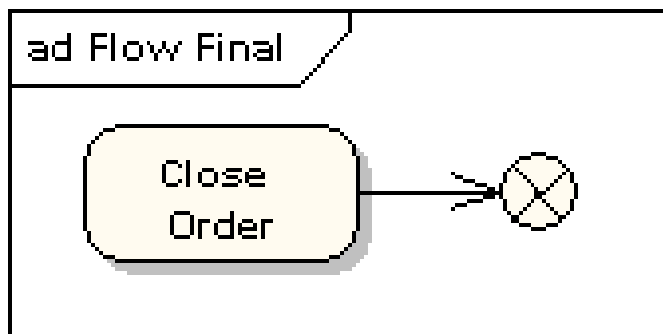
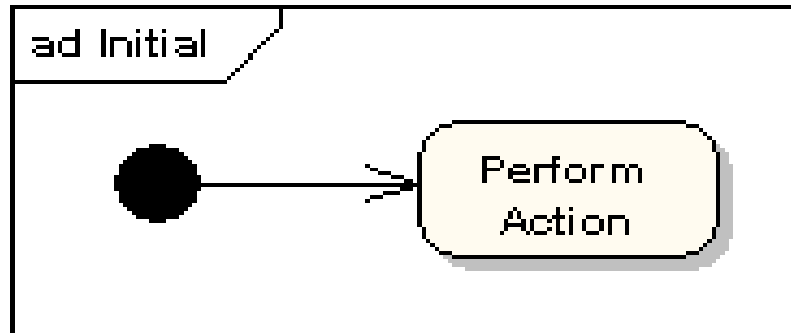
Warunek po: Maszyna wydała wybrany napój

Przeływ sterowania:

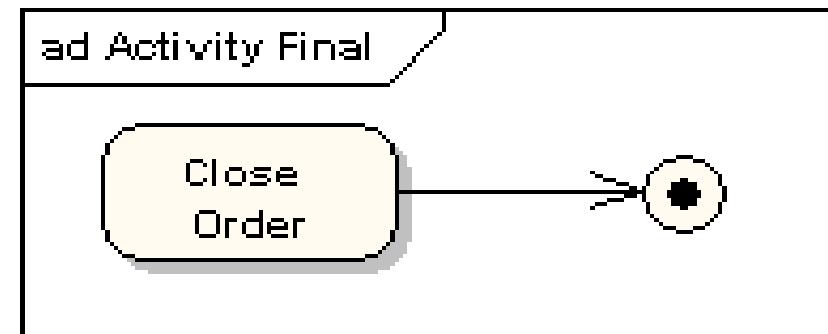
Przejście z jednej akcji do drugiej

np. wysłanie rachunku –Send Payment) i akceptacja rachunku (Accept Payment)

Wierzchołek początkowy (Initial) i końcowy (Final)

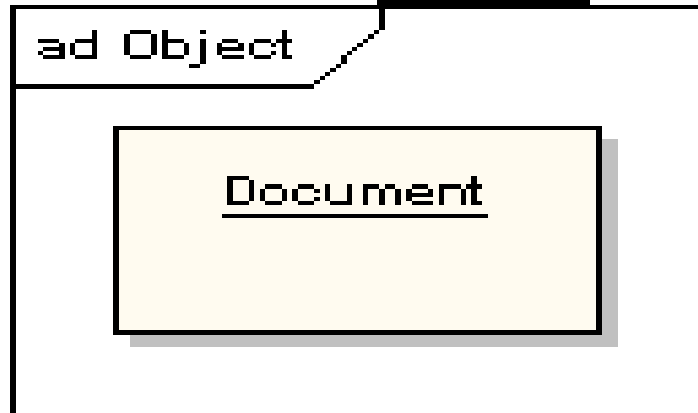

Wierzchołek końca sterowania koniec pojedynczego przebiegu sterowania

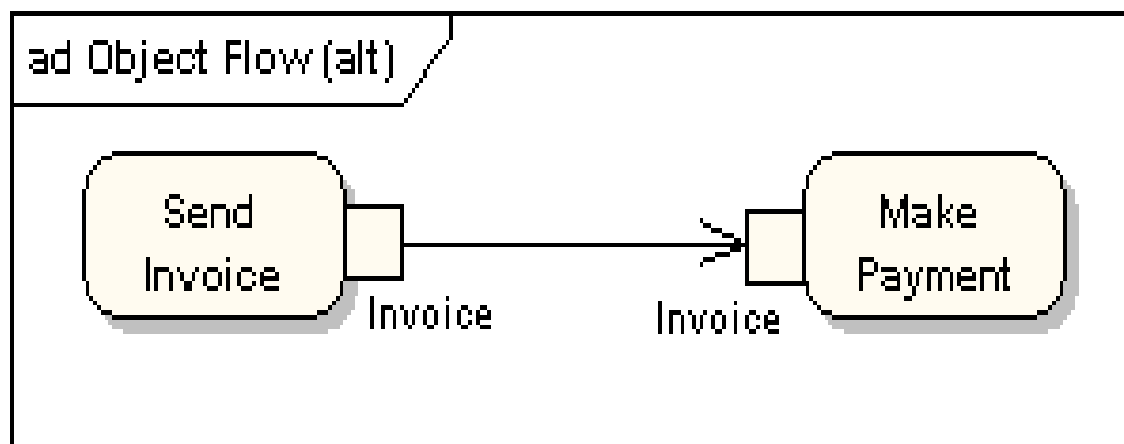
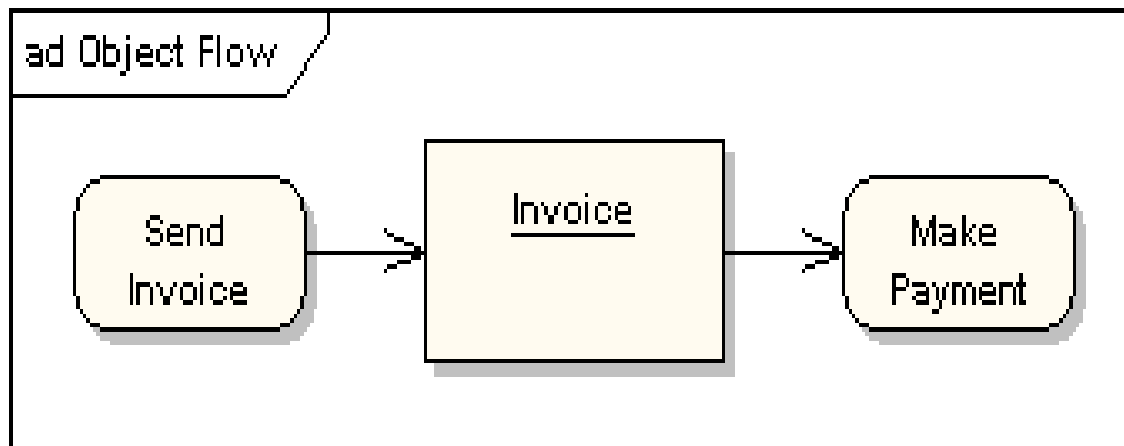

Wierzchołek końca wielu przebiegów sterowania wewnątrz aktywności

Obiekt

Magazyn danych

Przepływ obiektów

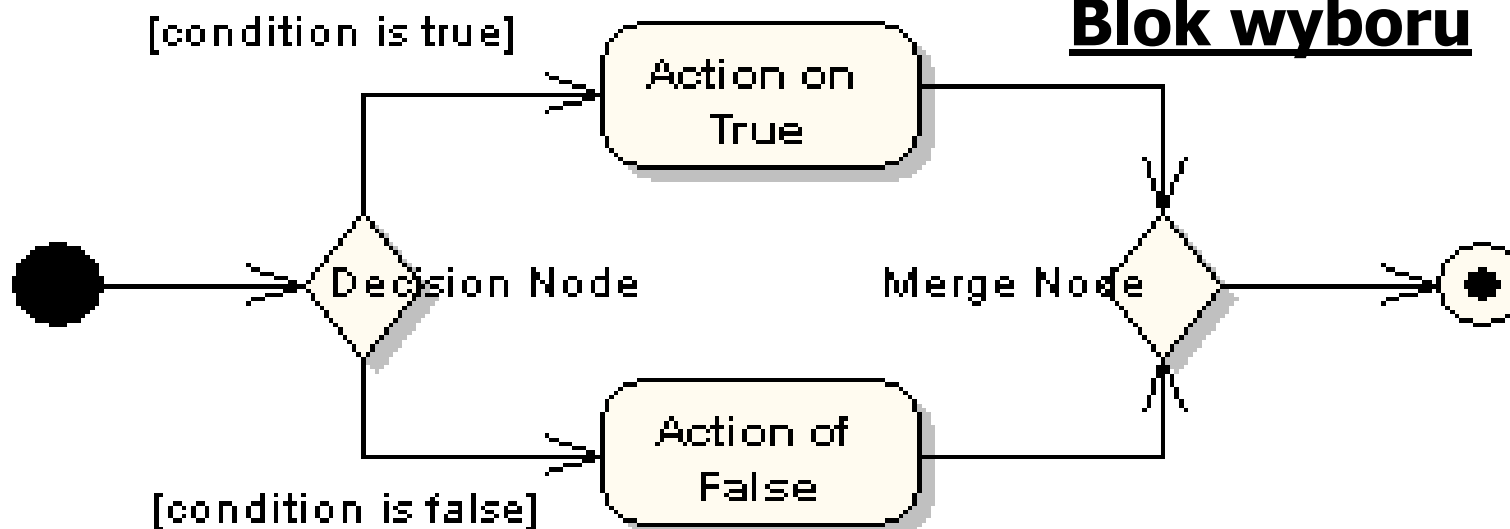
Wysłanie (Send Invoice) obiektu faktura (Invoice) w celu dokonania zapłaty (Make Payment)

Przepływ obiektów

Równoważny diagram

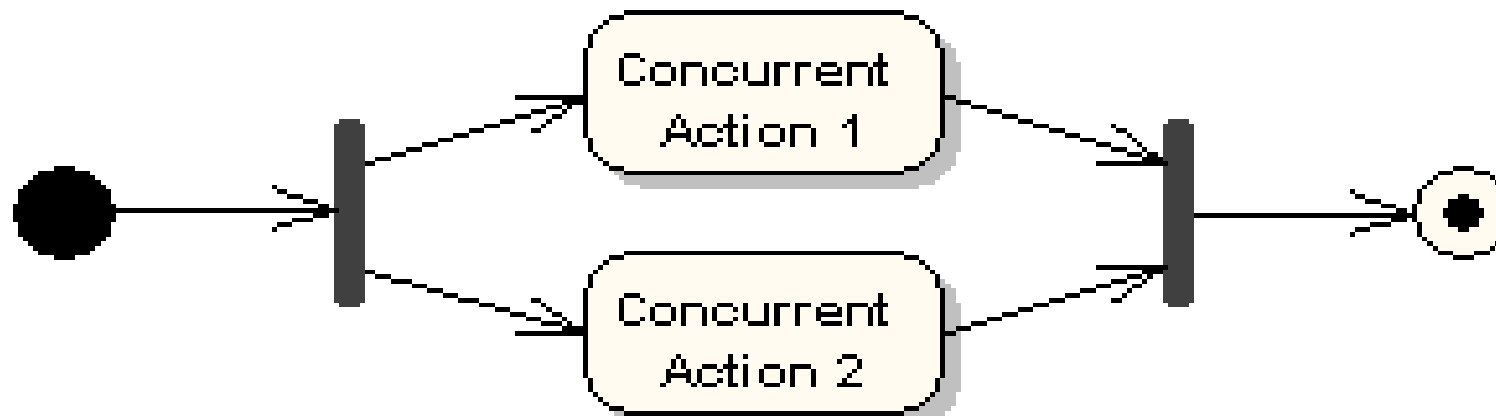
ad Decision or Merge

Blok wyboru

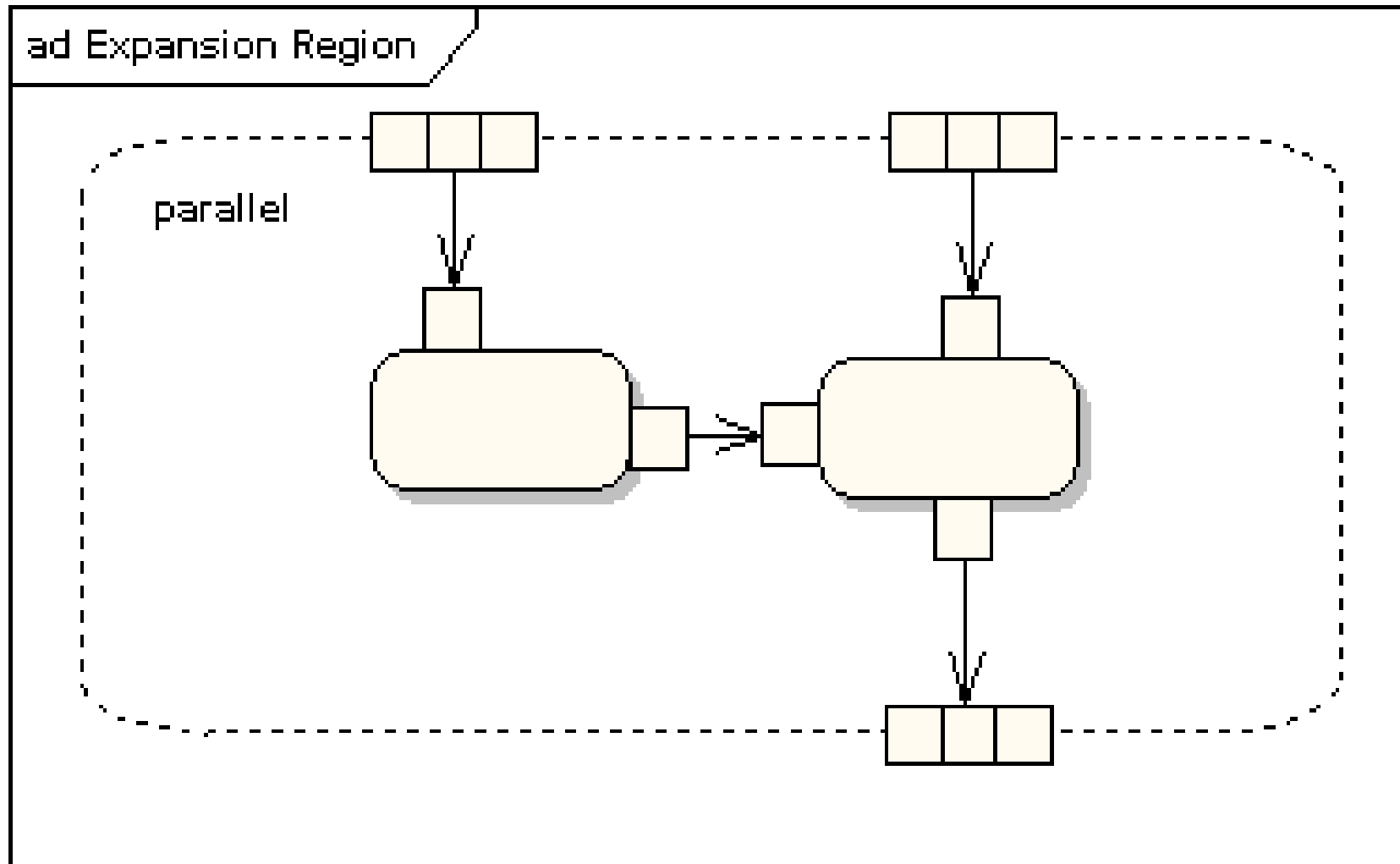

ad Fork and Join

Bloki rozdzielania i łączenia

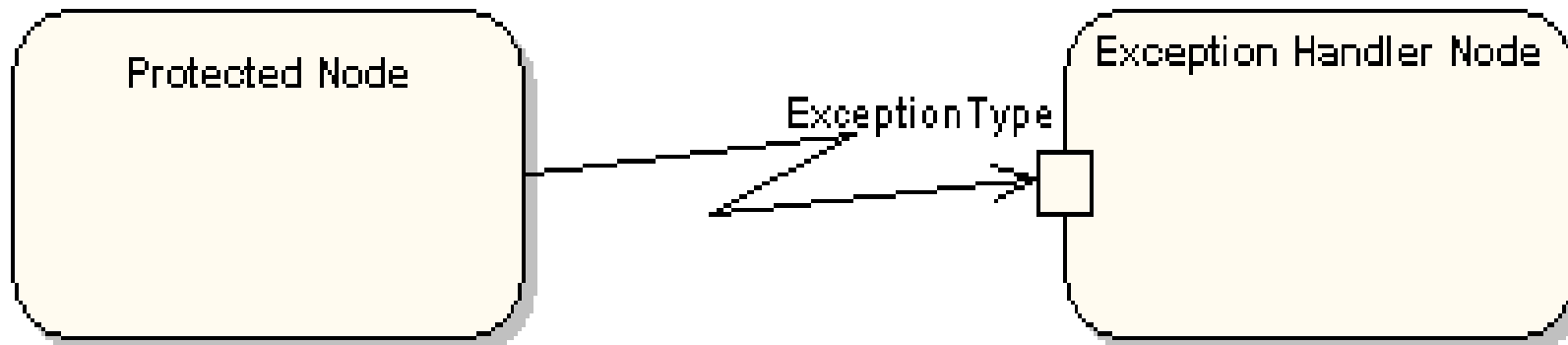

Powtarzanie aktywności: iteracyjnie (iterative), równoległe (parallel) lub w postaci strumienia (stream)

ad Exception Handler

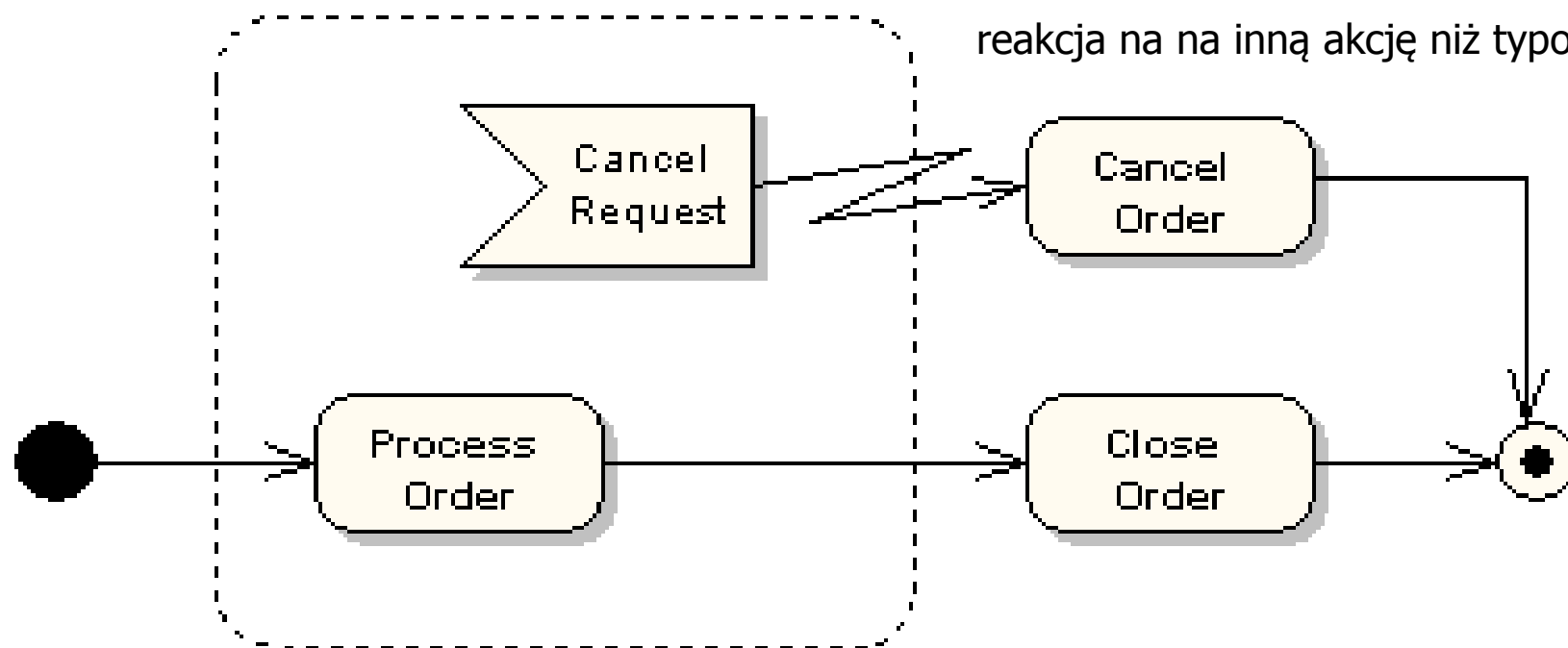
Obsługa wyjątków reakcja na błąd

ad Interruptible Activity Region

Obsługa przerwania

reakcja na na inną akcję niż typowa

Partycje – np. podział aktywności wykonywanych na obiekcie Faktura (Invoice) przez dwa różne obiekty: Wydział Finansowy (Accounting Department) i klienta (Customer).

